

Fraværende med Orlov:

K. M. Klausen, Mikkelsen og Edward Mortensen.

Fraværende:

H. P. Hansen (Randers Amts 1ste Valgkreds), Kierkegaard, Wenzel Neergaard, Pinstrup, Christian Rasmussen, Stauning (syg) og S. Sørensen (syg).

Formanden: Da Paastanden paa Overgang til Dagsordenen er forkastet, fortsættes Forhandlingerne om Forslag til Rigsdagsbeslutning.

Vilhelm Rasmussen: Da det høje Ting nu er ved at vende tilbage til selve Sagen og til en Forhandling om det Valg, som eventuelt skal afholdes, falder det mig naturligt, for saa vidt det da er mig muligt at komme til at sige det, at gøre et Par Bemærkninger om det, der efter disse Dages Debat aabenbart skal være det afgørende Punkt ved det forestaaende Valg. Det skal nemlig, efter hvad hele Forhandlingen har vist, være et Valg om Moralen og mere specielt om den højtærede Finansministers Moralitet. Da det ærede Medlem fra Faaborg (Starcke) i Gaar gav os en filosofisk Forklaring paa, hvorledes man har at forholde sig i et saadant vanskeligt Spørgsmaal, tænkte jeg: det er dog vist klogest at undersøge, hvad Filosoferne siger om den Ting. Jeg slog derfor op i en Bog, forfattet af en Mand, der er højt hævet over den partipolitiske Diskussion, der er ført her, nemlig Høffdings Etik, for at se, hvad han siger. Jeg læste først mange smukke Ting om, at man altid skal tale Sandheden og fremfor alt altid søge Sandheden. Men da jeg var kommet tilstrækkeligt langt hen, stødte jeg paa følgende for denne Forhandling interessante Bemærkning: „Deraf, at Sandheden altid skal søges, følger ikke, at den altid skal siges“. Se, se, tænkte jeg da, der er dog altsaa en Mulighed for visse Forbehold, det er en pædagogisk Betragtning, og det faldt mig let at forstaa det. Forfatteren fortsatte da ogsaa ganske naturligt et andet Sted sin Tankegang med følgende Ord, som det nok maa være mig tilladt at læse op: „Lige saa lidt som man er forpligtet til af sig selv at sige alt, lige saa lidt er man forpligtet til at besvare alle Spørgsmaal“. Man kan altsaa meget godt tage, hvad det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) kaldte en Helteposition, og lade være med at svare. Men man maa ikke tro, at den af alle anerkendte

Autoritet i etiske Spørgsmaal begrænser sig til at give dette Svar, nej paa den følgende Side siger Høffding, efter først at have talt om, hvordan man skal behandle Mordere, hvis man kan lede dem vild: „Den, der vil aftokke mig en Hemmelighed, som det er min Pligt at bevare, er jeg baade berettiget og forpligtet til at lede vild“. Man kan ikke finde et klarere Forsvar for den Handling, man bebrejder den højtærede Finansminister, og dette Forsvar er ført af en Mand, der fra alle Sider i vort Folk nyder den højeste Anseelse for Redelighed.

Da jeg havde set dette, tænkte jeg: Lad mig nu se, hvad en anden Filosof siger. Jeg søgte da i Kromans Etik, men saa til min Beklagelse, at Forfatteren endnu ikke er kommet længere end til det Afsnit, jeg for mange Aar siden har set, nemlig Etikens almindelige Del, og det lykkedes mig ikke der at finde noget angaaende Sandheden. Naa saa tænkte jeg: Der er da ganske sikkert flere, der har skrevet om dette Spørgsmaal, og jeg søgte da til en tredje Etiker, ogsaa en anerkendt Filosof, og det er mit Haab, at den højtærede Formand vil tillade mig at læse et Par ganske korte Uddrag, af hvad denne Filosof siger. Han siger: „Vi revse direkte kun den skadende løgn; og hvor stærkt man end hører løgneren overhovedet blive fordømt i teorien, så svarer dog praxis ikke dertil, idet vi både med god samvittighed selv gøre os skyldige i mange småløgne og overfor andre stille os meget overbærende“. Ærede Medlemmer vil se, at Filosoferne stiller sig en lille Smule lakse i disse høje Sager. Forfatteren fortsætter videre: „Hvad vi finde at udsætte på løgneren er dette, at han i det hele viser sig som en upålidelig karakter; det er det usikre og pjaltede, vi foragte hos ham. Hvor løgneren ikke kan opfattes som vidnesbyrd om noget sådant i karakteren, der er det aldrig lykkedes at gøre den til genstand for en praktisk moralsk fordømmelse“.

Jeg vil indskyde et Svar til det ærede Medlem fra Thisted (Munk-Poulsen), der gjorde et ikke videre klogt Spørgsmaal. Det ærede Medlem spurgte: Hvorledes skal man bære sig ad med at have Tillid til den højtærede Finansminister, da han er grebet i i et enkelt Spørgsmaal at have sagt, hvad han selv erkender for at være urigtigt? Skal man saa ikke med Rette nære Mistillid til ethvert som helst Svar fra den højtærede Finansminister? Det viser en fuldkommen Mangel paa Forstaaelse af